

בש"פ 6425/14 - מדינת ישראל נגד אייל מלכה

בית המשפט העליון

בש"פ 6425/14

לפני: כבוד השופט א' רובינשטיין

העוררת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: אייל מלכה

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בחיפה
(השופט ד' פיש) מיום 22.9.2014 במ"ת
17259-08-14

תאריך הישיבה: כ"ט באלול התשע"ד (24.9.2014)

בשם העוררת: עו"ד רחל זוארץ-לוי

בשם המשיב: עו"ד מיכאל כרמל

החלטה

א. ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט ד' פיש) במ"ת 17259-08-14 מיום 22.9.2014, במסגרתה שוחרר המשיב לחלופת מעצר.

רקע והליכים

ב. ביום 13.8.2014 הוגש נגד המשיב כתב אישום המייחס לו עבירות של סחיטה בכוח, לפי סעיף 427(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977; סחיטה באיומים לפי סעיף 428 סיפא לחוק העונשין; הדחה בחקירה לפי סעיף 245(ב) לחוק העונשין; שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין; כליאת שווא לפי סעיף 377 רישא לחוק העונשין; תקיפה הגורמת חבלה ממשית, לפי סעיף 380 לחוק העונשין; איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין; ותקיפה סתם לפי סעיף 379 לחוק העונשין. כתב האישום כלל שני אישומים.

באישום הראשון נטען כי במועד שאינו ידוע למאשימה ואשר קדם ליום 29.6.2014, הגיע המשיב לביתו של ג.ג. (להלן: המתלונן) והוביל אותו בכוח לביתו של דני לוי שבחדרה. שם דרש המשיב, כי המתלונן ימסור לידיו את כספי הקצבה שהוא מקבל מהביטוח הלאומי (למתלונן זכאות לקבלת קצבת ביטוח לאומי בגובה של 2,500 ש"ח בכל חודש). כדי להניעו לכך, איים המשיב על המתלונן כי יפגע בו, ידקור אותו בסכין ויהרגנו. בנוסף לכך, תקף המשיב - כנטען - את המתלונן בבעיטות ברגליו ובאגרופים בראשו. ביום 26.9.2014 הגיע המתלונן, בהתאם לדרישת המשיב, לסניף בנק ופגש אותו במקום. כתוצאה מן האיומים ומפחד, משך המתלונן סכום כסף של 2,500 ש"ח מחשבונו, יצא מן הבנק ומסר את הסכום למשיב שהמתין לו בחוץ. המשיב ניסה להניע את המתלונן לא להתלונן במשטרה, ואיים עליו שאם יעשה כן "יהיו לו בעיות" עמו.

באישום השני נטען כי ביום 23.7.2014 פגש המשיב את המתלונן באזור תעשייה בחדרה, כשהמשיב מלווה בקטין ר.כ. (להלן: ר') ושרה בינה (להלן שרה). המשיב הוביל את המתלונן בכוח לביתו של דני. שם, בנוכחותם של דני לוי הנזכר, ר' ושרה דרש המשיב מן המתלונן למסור לו את כספי הקצבה הבאה, תוך איום שאם לא יעשה כן יכניס אותו לבור, יכה ויהרוג אותו. כדי להניעו למסור לו את הקצבה, תקף המשיב את המתלונן במכות בפניו, בבטנו ובחזהו. לאחר שהמתלונן נפל על הרצפה, המשיך המשיב לדרוך על בטנו ורגליו. כן תקף המשיב את המתלונן באמצעות זוג מספרים בירכו וגרם לו לשפשוף מדמם, ואיים כי ידקור אותו. לאחר שדני התרעם על פגיעת המשיב במתלונן, תקף אותו המשיב בסטירות בפניו וגרם לו במספרים שריטה בגבו. לאחר מכן הוביל המשיב את המתלונן לבית המשיב, בליווי של ר' ושרה, איים עליו והורה לו לישון שם עד למחרת בבוקר, תוך איום שאם ינסה לברוח או לצעוק ישחט אותו. ביום 24.7.2014 בבוקר הוביל המשיב את המתלונן, בליווי ר' ושרה, לסניף הבנק. שם הורה לו למשוך את הקצבה ולמסור לו אותה לידיו, תוך איום שלא לעשות תנועה "לא במקום". המתלונן נכנס לסניף הבנק, שם משך שוב 2,500 ש"ח ומסרם לידי המשיב, אשר החזיר לו 100 ש"ח. עוד איים המשיב על המתלונן והודיע לו כי יגיע אליו בכל חודש ביום הפקדת הקצבה כדי לקבל את הקצבה לידו. ביום 26.7.2014 יצר המשיב קשר עם המתלונן וניסה להניאו ממסירת תלוניו תוך שהוא מאיים עליו; כן יצר עמו קשר ביום 29.7.2014 וניסה להניעו לחזור בו מן התלונה שהגיש. ביום 3.8.2014 נעצר המשיב על ידי המשטרה; בסמוך למעצרו פנה לשרה ולר' והורה להם שלא למסור דבר בחקירתם.

ג. עם הגשת כתב האישום, הגישה המדינה בקשה למעצרו של המשיב עד תום ההליכים המתנהלים נגדו. נטען כי קיימות ראיות לכאורה בעניינו של המשיב. מבין הראיות נטען שהמתלונן מסר לא פחות משש הודעות מפורטות המתארות את העובדות שנכללו בכתב האישום. צוינו גם הודעותיהם של עדים אחרים, וביניהם דני אשר אישר כי "יתכן" והמתלונן הובא לביתו וכי המשיב דקר את המתלונן. צוינה גם תעודה רפואית המאשרת את הימצאותם של חתכים קטנים בברכי המתלונן ושפשופים באיזור הירך. הוזכרו גם דו"ח צפייה וסרטי אבטחה של הבנק מיום 24.7.2014, התומכים בעובדות שתוארו לגבי אחד הביקורים בבנק, תדפיס חשבון של המתלונן הכולל משיכות המתאימות לתאריכים הרלבנטיים, זוג מספרים שנתפסו בביתו של דני ותדפיס חשבון של שרה המצביע על הפקדות, אף כי לא באותם סכומים שנלקחו לכאורה, בתאריכים סמוכים לתאריכי משיכת הכספים. כן נטען כי קיים יסוד סביר לחשש שהמשיב יסכן באופן ממשי את בטחונם של המתלונן ודני. נטען גם כי מסוכנותו של המשיב נלמדת מן המיחוס לו בכתב האישום ומעברו

הפלילי המכביד שכולל 17 הרשעות, בגינן ריצה שבעה מאסרים, בחלקם ממושכים. עוד נטען כי שחרורו של המשיב עלול להביא לשיבוש הליכי משפט ולהתחמקות מהליכי משפט.

ד. בדיון ביום 20.8.2014 בבית המשפט המחוזי בחיפה הסכים המשיב לקיומן של ראיות לכאורה בעניינו, אך טען כי עוצמתן מופחתת ומשכך יש לבחון את אפשרות שחרורו לחלופת מעצר. במסגרת הדיון, נחקרו שתי מפקחות שהמשיב הציע כי ישוחרר להשגחתן. בית המשפט קבע באותו מועד כי אחת המפקחות - שרה - אינה מתאימה לשמש כמפקחת וזאת בשל גילה הצעיר, והתיק נדחה למתן החלטה בעניין התאמתה של המפקחת השנייה - רעייתו של המשיב.

ה. בדיון ביום 25.8.2014 טען בא כוח המשיב כי יש מקום לבדוק ראיות נוספות אשר לשיטתו משפיעות על עילת המעצר, ויש בהן כדי לקעקע את מהימנות המתלונן; בין היתר תמונות וסרטון בהם רואים את המתלונן כאשר פניו חבולות, וברי כי החבלות אירעו בשעה שהמשיב שהה במעצר, אף שהמתלונן טען כי המשיב הוא זה שגרם לפגיעות בו. נטען גם שהמתלונן איים על שרה, ואף אירוע זה תועד בסרט. בדיון משלים ביום 3.9.2014 טענה העוררת כי יש בראיות הנוספות שהוגשו משמעות זניחה ושולית בכל הנוגע למהימנותו של המתלונן, וזו תיבחן בהליך העיקרי. ביום 11.9.2014 קיבל בית המשפט המחוזי את בקשתה של העוררת והורה על מעצרו עד תום ההליכים. בית המשפט לא קיבל את טענת המשיב בדבר הפיחות בעוצמת הראיות לרמה שתאיין אותן; נקבע כי מעבר לגרסתו של המתלונן ישנן ראיות חיצוניות נוספות התומכות בראיות התביעה ובכללם הודעות של עדים אחרים, תיעוד רפואי ותדפיס החשבון של המתלונן. כן נקבע כי מקומן של טענות בדבר מהימנותו של המתלונן במסגרת ההליך העיקרי ולא בשלב של מעצר עד תום ההליכים. לעניין חלופת המעצר, קבע בית המשפט כי בת זוגו של המשיב אינה מתאימה לשמש כמפקחת עליו, וזאת משום שלא קיימה את מטלות הפיקוח שהוטלו עליה במסגרת תיק אחר בו נמצא המשיב בפיקוחה, ומשום שאין ביכולתה להטיל עליו מרות.

ו. המשיב הגיש בקשה לעיון חוזר בהחלטתו של בית המשפט המחוזי, שבמסגרתה הציע חלופת מעצר נוספת, בפיקוח אביו וחברו של אחיו. ביום 22.9.2014 התקיים דיון בבקשת המשיב לעיון חוזר בשאלת מעצרו ונחקרו שני המפקחים הללו. בית המשפט קבע כי הראיות הנוספות מחלישות את עוצמת הראיות ועל כן יש מקום לבחינת חלופת מעצר. בית המשפט התרשם שאחיו של המשיב הוא אחראי ומסוגל למלא את תפקיד הפיקוח, וכי חברת אחיו יכולה למלא תפקיד של פיקוח-משנה. לנוכח האמור, קיבל בית המשפט המחוזי את הבקשה והורה על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר תחת פיקוחו של אחיו של המשיב אשר ישהה איתו בכל זמן נתון למעט בשעות מסוימות שאז תשהה עמו החברה. וכן בתנאים מגבילים של מעצר בית מלא, איזוק אלקטרוני, ערבות כספית בסך 5,000 ש"ח, ואיסור מוחלט של יצירת קשר עם המתלונן. מכאן הערר.

הערר והדיון

ז. העוררת טוענת כי שגה בית המשפט המחוזי בכך שקבע כי קיימת חולשה ראייתית בעניינו של המשיב. נטען כי כנגד המשיב קיימות ראיות לכאורה ברמה מספקת הכוללות בין היתר את הודעות המתלונן; הודעות שני עדים נוספים - דני ור' שהינן ראיות ישירות התומכות בגרסתו של המתלונן; תעודה רפואית בדבר החבלות של המתלונן; צילומי אבטחה מיום 24.7.2014 מסניף הבנק המראים כי המתלונן ור' נמצאים בסניף הבנק; תפיסת המספריים בהם תקף המשיב את המתלונן ואת דני; תדפיס חשבון של שרה ממנו עולה כי הופקדו סכומי כסף של 800 ש"ח ו-1000 ש"ח

לחשבונה של שרה; בעוד מהודעתה עולה כי אין לה מקורות הכנסה כלשהם. עוד נטען כי הראיות הנוספות אינן מחלישות את הראיות בעניינו, וטענת האימים עניינה אירוע נפרד ואין בה כדי לגרוע ממהימנותו של המתלונן ביחס לאירועים מושא כתב האישום. לבסוף נטען כי אפילו אם ראיות אלה מעוררות ספק במהימנות המתלונן, הנה לנוכח עוצמת הראיות בעניינו של המשיב, אין ניתן להצביע על כל חולשה ראייתית. עוד טוענת העוררת, כי המסוכנות הנשקפת מן המשיב גבוהה לנוכח העבירות המיוחסות לו ועברו הפלילי המכביד, וכי קיים חשש לשיבוש מהלכי משפט בין היתר משום שאיים על המתלונן פעמיים לבל יתלונן עליו וכן ניסה להניעו לחזור בו מתלונתו לאחר שהגיש תלונה. כן נטען כי לא ניתן ליתן כל אמון במשיב וכי קיים חשש להימלטותו מן הדין, שכן התחמק במשך שבוע מהתיצבות לחקירה. לבסוף טוענת העוררת כי החלופה שהוצעה אינה מתאימה וזאת משום שמדובר בחלופה בביתו של המשיב, בו נעברו חלק מן העבירות מושא האישום ואשר נמצא בסמיכות למקום מגוריו של המתלונן.

ח. בדיון נטען מטעם המדינה כי בית המשפט קמא לא נימק את השינוי בעמדתו, וכי גם הראיות הנוספות ואף תיק פתוח כנגד המתלונן בשל האיום על שרה אינו סותר את הראיות בנידון דידן, נוכח מכלולן (כפי שפורט מעלה), וזה עיקר העיקרים בנידון דידן. מה גם שאין מחלוקת באשר לעילות המעצר נוכח הנסיבות ועברו הפלילי המכביד של המשיב. גם אם מתנגדת המדינה לתסקיר, לא כל שכן כשהשחרור ניתן לביתו.

ט. מטעם המשיב נטען, כי אמנם בית המשפט לא פירט את החולשות בראיות, אך המשטרה לא עשתה מלאכתה כראוי, ולמשל אחי המתלונן שיכול היה להעיד על גרסתו לא נחקר בנימוק שאינו רוצה להיות מעורב, ויש גם סתירות בין גרסאות המתלונן באשר לחבלה בעינו, שלוש גרסאות מספר. עוד נטען כי תסקיר יגזול זמן רב.

הכרעה

י. עיינתי בחומר שלפני, לרבות בתיק הראיות. לצערי לא נימק בית המשפט קמא את החולשה שמצא בראיות, ועל כך אין מחלוקת, אך אצא מן ההנחה כי המדובר אכן במה שפורט מעלה. עדיין – כפי שגם כתב בית המשפט קמא עצמו – לפנינו שאלות מהימנות שאין מקומן בהליך המעצר, ועברו הפלילי של המשיב מכביד ביותר – הוא עמד לא פחות משבע עשרה פעמים לפני בתי המשפט, החל מקטינותו בגיל 15 (הוא יליד 1972) בשלל עבירות וריצה מאסרים מהם ממושכים; אורח חייו עברייני. על כן שחרורו, וללא תסקיר, לפיקוח אחיו בביתו שלו אומר מאוד דרשני, ומצדיק התערבות. מקום שאין מחלוקת, ולא תיתכן מחלוקת, לגבי עילות המעצר. אשר לראיות, גם בהנחה של אי נחת מסוימת מן החקירה ושאלות העולות לגבי המתלונן וגירסאותיו, עדיין ישנה מסה של ראיות לכאורה העומדות כנגד המשיב כפי שפורט.

יא. על כן איני רואה מנוס מקבלת הערר; ואולם לא בלי ספקות, אך נוכח הוראת המחוקק בסעיף 21(ב)(1) לחוק המעצרים יוזמן בנסיבות תסקיר שיונח לפני בית המשפט המחוזי תוך 21 יום. בית המשפט ישקול, תוך שינמק את החולשות בראיות שמצא, ויבחן אם אכן ניתן לשחרר את המשיב לחלופה ואיזו חלופה. אומר כבר כאן, כי חלופה בביתו בפיקוח אחיו וחברתו נראית לי על פני הדברים, גם במקרה הטוב, בעייתית.

יב. הערר מתקבל לפי האמור. עד להחלטה נוספת יישאר המשיב במעצר.

ניתנה היום, כ"ט באלול התשע"ד (24.9.2014).

שׁוֹפֵט
